

P.Z. br. 304

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-12/17
Urbroj: 50301-25/05-18-6
Zagreb, 22. ožujka 2018.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 22-03-2018		
Klasifikacijska oznaka: 451-01/18-01/02	Org. jed. 65	
Uredžbeni broj: 50-18-04	Pril. /	Vrij. /

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

- Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (predlagatelj: Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade
- Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 451-01/18-01/02, urbroja: 65-18-03, od 27. veljače 2018. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (predlagatelj: Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, aktom od 27. veljače 2018. godine, iz sljedećih razloga:

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 108/17; u daljnjem tekstu: Zakon) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2018. godine u potpunosti je usklađen s odredbama Direktive (EU) 2015/849 Europskoga parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskoga sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (u daljnjem tekstu: Direktiva (EU) 2015/849).

Direktiva (EU) 2015/849 člankom 30. obvezuje države članice da pravnim osobama osnovanim na njihovom području propišu obvezu da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovom stvarnom vlasništvu, kao i podatke o korisničkim udjelima koje posjeduju. Nadalje, države članice dužne su osigurati da se informacije o

stvarnom vlasništvu čuvaju u središnjem registru u svakoj državi članici, s ciljem povećanja transparentnosti kako bi se spriječila zloupotreba pravnih subjekata za prikrivanje identiteta stvarnih vlasnika kao eventualnih počinitelja kaznenih djela pranja novca, uključujući i porezne prijevare te za financiranje terorizma. Člankom 31. Direktive (EU) 2015/849 propisane su na sličan način obveze država članica u pogledu stvarnih vlasnika trustova i s njima izjednačenih subjekata stranoga prava.

Navedeni članci Direktive (EU) 2015/849 preuzeti su u domaće zakonodavstvo člancima 32., 33., 34., 35. i 36. Zakona.

Prilikom izrade Konačnog prijedloga zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici održanoj 27. listopada 2017. godine, predlagatelj se vodio:

- mišljenjem Agencije za zaštitu osobnih podataka, klase: 011-01/16-01/19, urbroja: 567-14/06-16-02, dostavljenim Uredu za sprječavanje pranja novca tijekom provođenja savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u kojem je navedeno da sukladno odredbama Direktive (EU) 2015/849 podaci iz Registra stvarnih vlasnika nisu javni podaci, te
- mišljenjem Pravne službe Vijeća Europske unije, broja: 15655/16, od 16. prosinca 2016. godine u kojem je navedeno da veza između javnog pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu i učinkovitog izvršenja borbe protiv pranja novca nije utvrđena, te vrijednosti demokracije i vladavine prava na kojima se Europska unija temelji isključuju mogućnost prepuštanja općoj javnosti da se brine o zadaćama provedbe zakona, te da samo nadležna tijela mogu provoditi takve aktivnosti (primjerice u Zakonu se navode nadzorne i druge službe ministarstva nadležnoga za financije, Hrvatska narodne banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Sigurnosno-obavještajna agencija, ministarstvo nadležno za gospodarstvo, ministarstvo nadležno za državnu imovinu, ministarstvo nadležno za obranu, ministarstvo nadležno za pravosuđe, ministarstvo nadležno za vanjske i europske poslove, burza, Središnje klirinško depozitarno društvo, sudovi i druga državna tijela).

U samoj Direktivi (EU) 2015/849 ne navodi se definicija pojma „legitimni interes“ (engl. „*legitimate interest*“). Međutim, u točki 14. preambule Direktive (EU) 2015/849 navodi se da bi države članice također trebale osigurati da ostale osobe koje mogu dokazati legitimni interes u odnosu na pranje novca, financiranje terorizma i povezana predikatna kaznena djela poput korupcije, poreznih kaznenih djela i prijevare imaju pristup informacijama o stvarnom vlasništvu u skladu s pravilima o zaštiti podataka.

Također, u naprijed navedenom mišljenju Pravne službe Vijeća Europske unije od 16. prosinca 2016. godine navodi se i da bi režim pristupa u koji je uključen kriterij „legitimnog interesa“ mogao biti usklađen s primjenjivim odredbama zaštite osobnih podataka, pod uvjetom da je pojam „legitimnog interesa“ jasno definiran i unesen u normativni dio akta te da je uspostavljena izravna veza između stvarnih i mogućih djelovanja osoba s legitimnim interesom te učinkovitog i provjerljivog donošenja određenog cilja javne politike (u ovom slučaju pranje novca, financiranje terorizma i povezana predikatna kaznena djela poput korupcije, poreznih kaznenih djela i prijevare) kojim se opravdava ograničenje temeljnih prava vezano za zaštitu osobnih podataka.

Sljedom naprijed navedenoga, člankom 35. stavkom 1. Zakona definiran je naprijed navedeni pojam „legitimnog interesa” kao opravdani pravni interes. Opravdani pravni interes podnositelja zahtjeva iz članka 34. stavka 4. Zakona smatrat će se dokazanim ako su istodobno ispunjeni sljedeći uvjeti:

- podaci o stvarnome vlasniku pravnoga subjekta iz članka 32. stavka 1. točke a) Zakona za kojega se podnosi zahtjev isključivo su vezani za utjecaj na pravni položaj podnositelja zahtjeva u sudskim, upravnim ili drugim na zakonu utemeljenim postupcima i
- podaci se traže u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma.

Dakle, iz naprijed navedenoga proizlazi da je zakonskom odredbom propisano u kojim situacijama se opravdani pravni interes podnositelja zahtjeva smatra dokazanim, a što je u skladu s točkom 14. preambule Direktive (EU) 2015/849, te se na taj način uvodi dodatna jasnoća i preciznost norme te se jača pravna sigurnost.

Nadalje, u privitku predmetnog Prijedloga zakona nalazi se mišljenje dr. sc. Anamarije Muse, povjerenice za informiranje, klase: 011-01/18-01/1, urbroja: 401-01/01-18-2, od 22. siječnja 2018. godine na predmetni Prijedlog zakona, u kojem se pored prethodnih prijedloga povjerenice za informiranje da se razmotri mogućnost objave dijela podataka iz Registra navodi i da prema važećoj Direktivi (EU) 2015/849 nije propisana obvezna objava registra stvarnih vlasnika, s obzirom da je temeljna svrha Direktive razmjena podataka između nadležnih tijela država članica.

Također, potrebno je uzeti u obzir da su države članice Europske unije na različite načine pristupile ovoj problematici te da na razini Europske unije za sada ne postoji jedinstveni pristup pitanju dostupnosti podataka iz Registara stvarnih vlasnika.

U nastavku Vlada Republike Hrvatske navodi primjere rješenja u nekim državama članicama Europske unije:

- u Njemačkoj će, pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika, pristup Registru stvarnih vlasnika moći ostvariti samo osobe koje dokažu opravdani pravni interes
- u Francuskoj pristup podacima iz Registra stvarnih vlasnika pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika imat će samo osobe kojima to odobri nadležni sud
- u Austriji će, pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika, pristup Registru stvarnih vlasnika moći ostvariti samo osobe koje dokažu opravdani pravni interes
- u Češkoj će, pored nadležnih državnih tijela i banaka i drugih obveznika, pristup Registru stvarnih vlasnika moći ostvariti samo osobe koje dokažu opravdani pravni interes
- u Irskoj je odgođena uspostava Registra stvarnih vlasnika zbog rasprava o izmjenama 4. Direktive. Prema posljednjim informacijama, pristup registru nakon što se isti uspostavi, imali bi porezna tijela i nadležna državna tijela.

Dakle, Republika Hrvatska je propisala zakonsko rješenje vezano za pristup podacima iz Registra, sukladno odredbama Direktive (EU) 2015/849 kao i naprijed navedene države članice.

Nakon donošenja Direktive o izmjenama i dopunama Direktive (EU) 2015/849, u zakonodavnu proceduru uputit će se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Na temelju navedene Direktive, Zakon će se izmijeniti i dopuniti u smislu jačanja transparentnosti podataka koji se vode u Registru uz vođenje računa o temeljnom pravu na zaštitu osobnih podataka te poštovanju i primjeni načela proporcionalnosti, uvest će se nove kategorije obveznika (primjerice pružatelji usluga razmjene virtualnih i stvarnih valuta), snizit će se prag za identifikaciju stranke u pogledu anonimnih kartica s unaprijed uplaćenim sredstvima, detaljnije će se propisati razmjena povjerljivih informacija i suradnja između tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i dr.

Nakon donošenja Direktive o izmjenama i dopunama Direktive (EU) 2015/849 predstoji usklađivanje zakonodavne prakse na razini cijele Europske unije, a što će se postići donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji će u cijelosti prenijeti novu Direktivu nakon što ista stupi na snagu, u skladu s transpozicijskim rokovima propisanim Direktivom. Parcijalne izmjene i dopune Zakona prije stupanja na snagu nove Direktive nisu dobro rješenje jer mogu proizvesti neujednačeno postupanje i pravnu nesigurnost kod obveznika primjene mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (banaka i dr.).

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje predmetnoga Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Zdravka Marića, ministra financija, Željka Tufekčića, državnog tajnika u Ministarstvu financija, te mr. sc. Ivanu Jakir-Bajo, pomoćnicu ministra financija i glavnu državnu rizničarku.

PREDSJEDNIK
2
mr. sc. Andrej Plenković

